

Obžalovanja vredni slučaji

Prodajalci ukradenega grozdja pod ključem. Na mariborskem trgu so se pojavili tatinski prodajalci grozdja. Aretirali so zaradi prodajanja za Kalvarijo in po Rošpohu pokradenega grozdja 35 letnega Edmunda Lorger in 36 letno Franciško Derovšek. 18 letni Janez Maček je kradel grozdje po šentpetrskih vinogradih in je povzročil do aretacije veliko škodo. Maček je že priznal, da je vlomil tudi v klet nekega gostilničarja na Glavnem trgu v Mariboru. Gostilničar je mladega nepridiprava zasačil v kleti, a se je tako spretno skrivil za sod, da je srečno ušel. Odnesel je 40 jaje in dve steklenici ruma.

Motorno kolo ukradeno. V Mariboru v Cafovi ulici je imel trgovčev sin Anton Sluga shranjeno motorno kolo, katerega mu je ukradel neznanec.

Tatvina gonilnih jermenov na debelo. Industrijski in veleposesnik Viktor Glaser v Rušah ima na Pohorju žago, ki so jo obiskali tatovi ter odnesli vse usnjate gonilne jermene, dolge skupaj 54 metrov ter vredne nad 10.000 din. Dan prej so videli v bližini dva neznanca moška, stara okoli 35 let, ki sta govorila tako, kot govore v Ptujju, ter povpraševala za delo. Sum je takoj padel nanju. Orožniki ju zasledujejo. Kmečki ljudje se svarijo pred nakupom.

Dve tatvini. V hišo Ivana Brevca v Središču ob Dravi se je prikladal neznanec, kateri je pokradel obleke za 4000 din. — Na Bregu pri Ptujju je sunil nekdo posestniku Jožefu Kodru 800 din vredno zlato verižico.

Vlomilec odnesel iz kovčega 6000 din. V Rečici ob Savinji je vlomil 28. septembra popoldne neznanec v Koščevo hišo. Storilec je zlomil vrata pri kleti in se je splazil v hišo, ko so bili domači zaposleni na polju. Po hiši je vse pretaknil in se je lotil s silo kovčega, ki je last Koščevega mlinarja Alojza Rednak. Iz kovčega je sunil 6000 din gotovine ter zgimil z večletnimi mlinarjevimi prihranki. Vlomilski

obisk so domači talkoj po povratu z dela opazili ter so poklicali orožnike.

Napaden in zaboden. V Breznem pri Sv. Krištofu nad Laškimi je napadel v noči neznanec iz zasede 25 letnega Jožefa Oblaka, rudarja iz Hude jame. V pretepu ga je zabodel trikrat v prsa, da se je zgrudil napadeni nezavesten in so ga prepeljali v celjsko bolnišnico.

Za 4000 din ukradenih ustrojenih kož. Iz skladišča Mergenthalerjeve tovarne usnja na Zaloški cesti v Mostah pri Ljubljani so pokradli v noči neznan storilec za okrog 4000 din ustrojenih telečjih kož temnorjave barve.

Vlom v blagajno bolnišnice. V noči na 29. september je bilo vlomljeno v Novem mestu v blagajno ženske bolnišnice. Vlomilca sta prišla v upravno poslopje skozi visoko pritlično okno na ta način, da sta se vzpela na obzidek. Razbila sta zunanje okno, strla šipo na notranjem oknu in sta se potegnila v sobo, v kateri je bila blagajna. V blagajno sta vdrla s svinjsko nogo in sta vzela iz nje vso gotovino v znesku 11.320 din. Pustila sta vrednostne papirje in hranilne knjižice, katere so bile v blagajni kot kavčija za 26.219 din.

Slovenka postala žrtev ljubosumnosti v Rumi. Marija Čuješ, doma iz Poljčan in rojena Dobršek, je bila poročena z bankskim svetnikom Čuješem, ki je bil nameščen v tehničnem oddelku banske uprave v Novem Sadu. Njen mož je pred nekaj leti poveril pri bankski upravi krog 150.000 din in je pobegnil v tujino. Čuješeva se je preživljala kot izborna kuharica nekaj časa v Novem Sadu, od koder se je preselila v Rumo. Zaljubil se je v njo novosadski oženjeni policijski agent Vasa Gerič. Omenjeni je Čuješevo iz ljubosumnosti brez pravega vzroka ustrelil v Rumi in nato je končal s kroglo življenje še samemu sebi.

Izpred sodišča

Družinska zaloigra pred sodniki. V Vito-mercih pri Sv. Andražu v Slov. goricah je živel v srečnem zakonu 34 letni posestnik

Zjutraj...

zlasti pa
zvečer

Sargov

KALODONT

proti zobnemu
kamnu

in kovač Jožef Težak, ki ima z ženo sedem otrok. Družinsko srečo je začel kaliti sosed Jožef Suhač, kateri je gledal za Težakovo ženo. Na posredovanje domačega g. župnika sta se Težakova 17. VII. spravila in žena je obljubila, da bo opustila razmerje s sosedom. Dne 22. junija dopoldne pa je prišel h kovaču Težaku sosed Suhač par konj, da bi mu jih podkoval. Težak je Suhača takoj pozval, naj gre z njim v sobo. Tam ga je posadil na stol ter mu začel očitati, zakaj lazi za njegovo ženo. Ko je Suhač to zanikal, je stopil Težak k omari, izvlekel iz nje nabit samokres ter ga sprožil v Suhača. Kroglja ga je zadela v grlo ter je naslednjega dne na zadobljenih poškodbah umrl. Pri raztelesenju se je pokazalo, da je 11 mm debela kroglja prestrelila Suhaču grgavec in vrat ter je obtičala v hrbtenici. Koščki od kosti so se zariili v hrbtne možgane ter je bila pri pokojniku vsaka pomoč zaman. Obdolženi Težak je priznal dejanje

Zgodovina v znamenjih

Zelo umetniška izdaja švedskih znamk hoče letos pozabljivemu svetu poklicati v spomin, da je tudi Švedska nekaj pripomogla pri civilizaciji sveta. Pred 300 leti je namreč ustanovila svojo prvo kolonijo Delaware v Ameriki. Švedski način kolonizacije je bil zelo mitoljuben in posnemanja vreden. Ko so se izkrcali iz svojih dveh ladij, so se začeli pogajati z gospodarji nove zemlje, z Indijanci, ter jim pošteno plačali v denarju svet, katerega so nameravali zasesti na račun »švedske družbe za Zapadno Indijo«, kakor so takrat imenovali Ameriko, in v imenu kraljice Kristine. Toda že čez 20 let so švede pregnali

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe

Zadnje presenečenje in obsodba

En del orožnikov je stražil skrbno oboja hišna vrata v Gornjem Radvanju. Njihovi tovariši so pretaknili vse sobe ter kote. Zadeli so tudi na kamro, katera je služila za ponarejevalnico. Kako so se začudili, ko je bilo vse po skritem prostoru premetano, kadil se je dim iz peči po sobi, križev ni bilo na oknu, s toliko skrbjo izbrano gnezdo je bilo prazno... Ponarejevalca sta se srečno ter pravočasno potegnili skozi okno ter zbežala bogznaj kam.

Zaradi nenadnega izgina Rupnika in pomagača sta bili orožniški patrolji tako presenečeni, da sta iskali begunca povsod, le pred nosom, kjer sta resnično tičala, ne! Skupno sta bežala, kar so ju nesle noge, naravnost v bližnji gozd, v katerem sta se skrila neopaženo od zasledovalcev. V kritju hoste sta počakala, da se je stemnilo in sta lahko tvegala ogled položaja na vse strani.

36

Vsako bi pričakoval, da jo bosta ubrala z vso naglico kam dalje proč iz ogrožene mariborske okolice in zatonila kje na Hrvaškem, kakor so skleпали z gotovostjo orožniki. Zgodilo se je baš nasprotno! Namesto daleč proč od Maribora sta krenila z vso drznostjo iz gozda naravnost v Studence pri Mariboru, kjer je orožniška postaja, koje orožniki so bili s polno paro na delu, da ju izsledijo ter zagrabijo za vsako ceno. Iz Studencev sta šla po brvi preko Drave v mesto. Tam sta se ločila na Koroški cesti vpricho policijskega stražnika. Mojster se je motal nekaj časa po razsvetljenem mariborskem Glavnem trgu ter mahnil po dravskem mostu na Pobrežje. Srečno je pristal pod streho prijatelja iz let, katere sta prebila skupno v kaznilnici.

Še isto noč po posrečenem pobegu je osnoval Rupnik novo ponarejevalno družbo, katera je delala še velike skrbi ter preglavice oblasti.

Časopisje se je razpisalo na dolgo in široko o občo pozornost vzbujajočem razkritju ponarejevalnice v Gornjem Radvanju ter o izginu glavnega krivca Rupnika, ki je že tičal v pasti, a je izpuhtel liki kafra brez sledu skozi zadnjo luknjo in se je tako dobro

na obravnavi 28. septembra v Mariboru, zagovarjal pa se je, da ni imel namena svojega tekmeča usmrtiti, temveč samo raniti v ramo ter ga potem vreči iz hiše, da bi si zapomnil, da je lasil za njegovo ženo. Težak je bil obsojen na osem let ječe.

Slovenska Krajina

Turnišče. Že običajno je postalo pri nas in v okoliških vaseh ter občinah vsakoletno romanje k Sv. Trojici v Slov. goricah. Tudi letos 24. septembra se je zbralo lepo število romarjev, ki so pohiteli k Sv. Trojici, da si izprosijo od Boga vse milosti, ki jih rabijo za dušo in telo. Toda letos niso bili vsi peš, kakor prejšnja leta, temveč je večina njih najela špedicijski avto g. Pergarja iz Turnišča in ta jih je v soboto zjutraj odpeljal na romarsko pot v prelepe vinorodne Slovenske gorice ter se v nedeljo zvečer vrnil z njimi nazaj v ravno Slovensko Krajino. Romarji so med potjo peli lepe nabožne pesmi in molili rožni venec, litanije itd. Ko so dospeli do hriba, od koder so zagledali cerkev Sv. Trojice, je šofer avto ustavil ter so zapeli pesem: »Sveta Trojica, podaj nam roko...« Tudi letos so vse pobožnosti opravili kot prejšnja leta, le naporno pot so si prahrnili z vožnjo. Neizbrisni so spomini na taka romanja! Kajti tudi Vaš dopisnik se je kot desetletni deček udeležil takega romanja k Sv. Trojici. Čeprav je skoraj vso pot kot najmlajši možki romar razen hrane, ki jo je nosil od doma, moral nositi tudi precej težak križ pred procesijo, se mu vendar še danes dozdeva, da so bili to lepi dnevi v njegovem življenju, katerih ne bo nikoli pozabil. — Pred kratkim smo na tem mestu pohvalili vedenje onih turniških fantov, ki so znani kot razgrajči in pretepači. Nekateri izmed njih so namreč slovesno obljubljali, da bo odslej pri nas mir in se ne bo nihče več pretepal, za kar oni kot dorastli že v zreli fantovski globi sami garantirajo. Toda le kratkotrajno je bilo to mirno razpoloženje. Kajti nedavno so se ti junaki stegli v Beltincih v neki gostilni, kjer je bila prirejena »kolinska večerja«. Še huje pa je njih dejanje, da so v nedeljo, 25. septembra, zvečer precej vinjeni prišli k Sobočan Barbari ter zahtevali, da jim odpre in jim da vina. Ko

HALO! VELIKA TOMBOLA V MURSKI SOBOTI V NEDELJO, 9. OKTOBRA, OB DVEH POPOLDNE NA GLAVNEM TRGU!

Samo tri dinarje morate imeti za eno karto. Brez oklevanja pridite! Tombola se bo vršila. Oglejte si lepake in izložbo na Glavnem trgu v Murski Soboti v novi palači g. Stivana. V primeru, da bo v nedeljo dež, se bo tombola vršila prihodnjo nedeljo. V primeru lepega vremena se pa tombola vrši brez preklica.

Sobočanova njih zahtevi ni hotela ustreči, so začeli razbijati po vratih in kaliti nočni mir. Zagrozila jim je z orožniki, toda njeno svarilo je bilo kakor bob ob sleno, zato je stopila ven z namenom, da pozove orožnike. Toda ni prišla do orožniške postaje, ker so jo na cesti napadli in jo začeli tako neusmiljeno pretepati, da bi jo lahko hudo poškodovali. Sicer je dobila take poškodbe, da je morala iskati zdravniško pomoč. Zelo žalostno je, da se slična dejanja stalno ponavljajo. Delna krivda leži na vinotočih, ker se tam pocieni napijejo in potem so še bolj podivjani in še huje razgrajajo. Dejanja teh junakov noža mečejo slabo luč tudi na ostale mirne in poštene fante in na vso občino, zato prosimo merodajno oblast, da take razgrajče in pretepače eksemplarčno kaznuje, da bo končno mir in se ne bodo noži bliskali in ogrožali tudi tistih, ki niso ničesar zakrivil. — Prejšnjo nedeljo zjutraj se je zgodila precejšnja nezgoda pri posestniku Barbariču. V hlevu je namreč tako nerodno poskakovala in se veselila življenja mlada telica, da si je zlomila nogo, zaradi česar trpi posestnik okrog 1000 din škode.

Ižekovci. Celotna regulacija Mure je vedno nujnejše vprašanje ne samo za našo, temveč za vse obmurske občine. Kajti nenadomestljiva je škoda, ki nam jo skoraj vsako leto povzroča poplava Mure. Po uredbi o melioracijskem skladu je določeno, da delne stroške regulacije morajo nositi tudi interesenti. Da bi se o vsem natančno pomenili, je prejšnji teden sklical veržejski župan g. Galunder sestanek vseh županov obmurskih občin, zastopnikov okrajnih načelstev in osrednjih kmetijskih odborov, banskih svetnikov ter drugih osebnosti. Sestanek je bil v nedeljo,

25. septembra. Povabjeni so se ga udeležili v obilnem številu ter so razpravljali o vseh aktualnih in perečih vprašanjih, ki se tičejo reke Mure. Sklenili so, da bodo odslej v vseh važnejših zadevah nastopali enotno. Splošni referat o sedanjem stanju Mure je imel g. Križanič, a tehničnega o stanju regulacije in končni izvršitvi slednje pa je strokovno in prav temeljito podal g. inž. Knez. Po referatih se je razvila zanimiva debata, v katero je med drugim prav pogosto posegal tudi naš g. inž. Ostanek. Določili so, da se ustanovi akcijski odbor, v katerega pridejo zastopniki vseh treh obmurskih okrajev (Dolnja Lendava, Ljutomer in Murska Soba). V pripravljani odbor so bili izvoljeni med drugimi tudi Prekmurci gg. Bajlec, Benko in Horvat, črensovski podžupan.

Renkovci. Širom Slovenske Krajine, pa ne samo nje, temveč tudi širom Slovenije je znano, da so pri nas doma »kupinari«, ki si večinoma s to obrtjo služijo vsakdanji kruh. Že na vse zgodaj si naprtijo na ramena »klonjce« (plito) ter gredo včasih prav daleč za kupčijo. Večina njih se že vozi s kolesi, a nekateri tudi z vozovi. Kaj zabavno jih je poslušati, ko pridejo v vas, kjer nameravajo kupovati, kako kričijo in s tem opozarjajo hišne gospodinje, da naj pripravijo jajca, piščance, gosi itd., kar nameravajo prodati. Zanimivo bi bilo, če bi se tudi oni udeležili spreveda ob priliki proslave v Črensovcih, kajti tudi ta obrt je daleč naokrog znana. — Mogočni tabor v Črensovcih nam je še vsem v živem spominu, kajti kaj takega se ne vidi vsak dan. Znano nam je tudi, da so o njem pisali skoraj vsi jugoslovanski časopisi, in to prav pohvalno. Zato se nam zdi nerazumljivo besedičenje in prazno govorjenje nekaterih ljudi, ki si upajo trditi, da je na taboru bilo vsega dovolj, samo pravega navdušenja da je manjkalo. Kdor je bil prisoten, ve sam, kako je bilo in kolikšno navdušenje je bilo. Da pa niso na ves glas kričali stari in utrujeni kmetje in ženske — kdo jim bo to zameril? Ti ljudje tega niso vajeni! Pač pa so s svojo udeležbo v sprevedu in na taboru pokazali, da zaupajo sedanjim voditeljem slovenskega naroda in da so hvaležni vsem, ki so količkaj pripomogli, da smo se otresli suženskih okovov in da živimo v prostosti v svobodni kraljevini Jugoslaviji!

skril, da ga nista ujeli dve orožniški patrulji, dasi jima je pobegnil pred nosom.

Dnevnik so namigavali koj po pobegu, da bo mojster tokrat previdnejši in bo iskal kritje kje dalje proti jugu, kjer oko postave ni tako pazljivo in imajo tudi ljudje več smisla za zlatega dobrotnika, kakor je bil Franc Rupnik s svojim čarodejnim fotografskim aparatom in z izredno ter od vseh očividcev občudovano in priznано ponarejevalsko spretnostjo.

Orožniki so iskali noč in dan, časopisi so ugibali smer pobega; Rupnik je pa mirno prespal noč od 9. na 10. december 1936 pri svojem prijatelju na Pobrežju, kateri ga je že bil spravil v zvezo z novim pomagačem.

Drugo jutro po dobro prespani noči se je podal Rupnik v spremstvu novega pobreškega zaupnika na mariborski Glavni trg. Od tam sta se odpeljala z mestnim avtobusom v Slovensko Bistrico. Iz Bistrice sta zavila v Spodnjo Novo vas na kmete k sorodstvu Pobrežana.

Rupnik je bil sprejet v službo za hlapca pri posestniku, katerega je pretental prebrisani novi mojstrov zaveznik s Pobrežja z domovnico. Rupnikov lažidokument se je glasil na ime: Anton Sušnik, klepar iz Kranja.

Stari lisjak je opravil nekaj časa prav pridno kmečka dela pri novem zavezniku. Prosto se je gibal po vasi in drzno obiskoval Slov. Bistrico, kjer so tudi hranili od sodišča za njim izdano tiralico.

Rupnikov pobreški zaveznik je obiskoval večkrat svoje novovaške sorodnike, katerim je razodel počasi, kdo je prav za prav njihov hlapec, kaj da zna in bo osrečil vse, če se bodo oklenili njegovega zlatega teleta.

Kdo bi zameril denarja željnim in potrebnim kmečkim ljudem, če so prisluhnili obetom žlahtnika s Pobrežja in privolili, da začne veliki mojster s ponarejevalnico pod njihovo streho.

Omenili smo že, kako je čuval Rupnik svoj fotografski aparat liki punčico v svojem očesu in ga je rešil pred orožniško roko v Gornjem Radvanju. Aparat je spravil pri neki krčmarici na Pobrežju. Od tam mu ga je prinesel novi zaupnik v Spodnjo Novo vas, kakor hitro je dobil dovoljenje hišnega gospodarja, da se svobodno posveti svojemu pravemu in z največjo strastjo vdanemu poklicu.

(Konec sledi)

Holandci, čez 30 let pa je tudi Holandska »Nova Švedska« postala angleška last. Spominska izdaja znak nam kaže znamenite osebnosti iz onega časa, med katerimi je najznamenitejša kraljica Kristina. Bila je čudovita ženska, ki je že kot 12 letni otrok imela dolge govore in pogovore v latinskem jeziku ter poznala že vse podrobnosti vladarske umetnosti. Moških pa ni mogla. Raje se je odpravila prestolu kot bi se omožila; vsiljive snubce je dala kratkomalo ubiti. Ker njene slike niso nič posebno lepe, so ji nekateri umetniki v nekem nagradnem tekmovanju za nove znamenke dali obraz filmske umetnice, slavne Grete Garbo.

Širite „Slov. gospodarja“!